

ÇED KÖŞESİ

OKTAY EKİNCİ

Datça'da 'Can Kitaplığı'...

Geçen ağustos ayındaki "Can Şenliği"nin bence en önemli etkinliği "Can Yücel Kitaplığı"nın açılışıydı...

Datça Belediye Başkanı Erol Karakullukçu'nun, 1999'un Ağustosunda yitirdiğimiz bu Datça âşığı "hemşerisine" adanarak bir hafta süreyle (23-28.08.2002) düzenlediği "Datça-Knidos 7. Kültür ve Sanat Etkinlikleri"ne katılanlar, Yücel ailesinin Eski Datça mahallesindeki evlerinin bahçesinde yaptırıkları "tek odalık" kitaplık binasını da ilk ziyaret edenler oldular...

O gün öylesine bir "izdiham" yaşandı ki, akıllı birisi binanın ahşap asma katına çı-

şı dikkat etmişti?...

Ne var ki benim asıl merak ettiğim, mimar Ersen Gürsel'in, böylesine küçük bir mekânda, "kocaman bir Can Baba dünyasını" nasıl tasarlaya bildiği idi...

'Sahibine yakışan...'

Gazetelerdeki Can Şenliği yazılarında işte bunun da yanıtını göremeyince, "iş başa düştü" diyerek Ersen Gürsel'i aramıştım... Yanıtımı aynen aktarıyorum:

"Kendi evinin bahçesinde, sırtını komşusunun duvarına güvenle yaslamış, kaktüslerin ve ağaçların gölgesine çömelerek dinleniyor gibi..."

Tamamı 30 m2'lik tek katlı kitaplığın, tıpkı eski Datça evleri gibi "sahibine yakışan" ama alçakgönüllü, çocuksu ve temiz yüzlü olması gerekti-

"Dadya"daki Can Yücel Sokağı'ndan görünüş... (Ersen Gürsel)

kan merdiveni kaldırmış olmasaydı, açılış gününün telaşına bir de "çökme gerilimi" eklenebilirdi...

'Ruhsatlı' bir armağan...

Can Şenliği'nin hemen tüm ayrıntıları, konuk gazeteci ve yazarların izleyen günlerdeki köşelerinde yer aldıysa da "kitaphıktan" nedense hemen hiç söz edilmedi... Ya da şöyle bir değinilip geçildi...

Oysa bu alçakgönüllü "anı ve düşünce binası", Yücel'lerin gerçek bir özveriyle ve azımsanmayacak bir maddi yükü göğüslemeleri sonucunda yaratılmıştı...

Yanı sıra, çok da kolay sayılmayacak yasal formalitelerin ve teknik koşulların eksiksiz yerine getirilmesiyle; üstelik imar kısıtlaması bulunan "SİT" içerisindeki küçük bir bahçede; uygarlık bilincinin ürünü olarak "kaçak" inşa edilmeyen ve "projeli-ruhsatlı" yapı kimliğiyle, Datçalılara ve tüm şiir-yazın dünyamıza armağan edilmişti...

Binanın yan duvarındaki bir cam plakette, böylesi bir armağanın gerçekleşmesinde katkı ve desteği bulunan herkese isim isim teşekkür eden Yücel ailesinin, inşaatta çalışmış işçi ve ustaları da aynı plakette kucaklamalarındaki "vefah solculuğa" bilmem kaç ki-

şini de vurgulayan Ersen Gürsel şöyle devam etmişti:

"Can Yücel'in şiir, kitap, anı ve ele avuca sığmaz yaşam dünyasını böylesi alçakgönüllü sınırlara sığdırmaktaki dayanışım da yine şiirleri oldu..."

İşte bu şiirler arasında mimarımızı en çok etkileyen de aynı zamanda en sevdiği şu dizeleri olmuş:

"Ne kadar yalansız yaşarsak,

O kadar iyi..."

Datça'daki Can Baba Kitaplığı da öyle... Yalansız, dolansız bir yalınlıktaki işlevsel mimarisiyle, yine yalansız dolansız şiirleri, kitapları ve belgeleri komşusunun duvarına yaslanıp dinlenerek "hepimiz için" saklıyor.

Yolunu düşürüp de bu anılar mekânını ziyaret edenler ise Güler Yücel'in masada duran "Şiir Miir" kitabını açtıklarında, binayla birlikte penceresinin de neden öyle küçük olduğunu 19. sayfadaki resimden şöyle okuyorlar:

"Bu dar çerçeveden dünyaya bakma bi âlem,

Tam tamına bir devri âlem..."

Evet... Can Kitaplığı yolunuzu gözlüyor... Datça'yla birlikte...